

Mandat for IMDi's fagteam for forebygging av negativ sosial kontroll og æresrelatert vold

Revidert 24. juni 2022

Forankring

IMDi's fagteam for forebygging av negativ sosial kontroll og æresrelatert vold (IMDi's fagteam) inngår i Integrerings- og mangfoldsdirektoratets (IMDi) arbeid med å forebygge negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse.

Formål

Formålet med IMDi's fagteam er å bidra til at flere barn og voksne som står i fare for, eller utsettes for, negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap eller kjønnslemlestelse får råd, veiledning og oppfølging i tråd med sine behov og rettigheter.

Definisjoner

Negativ sosial kontroll forstås som press, oppsyn, trusler eller tvang som systematisk begrenser noen i sin livsutfoldelse eller gjentatte ganger hindrer dem i å treffe selvstendige valg om eget liv og fremtid. Dette gjelder for eksempel den enkeltes selvbestemmelse over egen identitet, kropp og seksualitet, frihet til å velge venner, fritidsaktiviteter, religion, påkledning, utdanning, jobb, kjæreste og ektefelle, og til å be om helsehjelp. I vurderingen av om et handlingsmønster utgjør negativ sosial kontroll, skal det tas hensyn til den kontrollerte partens alder og utvikling, samt til prinsippet om barnets beste.

Æresrelatert vold forstås som vold utløst av familiens eller gruppens behov for å ivareta eller gjenopprette ære og anseelse. Dette forekommer i familier og grupper hvor individet forventes å innordne seg kollektivet, og hvor patriarkalske æresnormer står sterkt. Alle familiemedlemmene har et ansvar for at familien og gruppen har et godt rykte. Jenter og kvinner er særlig utsatt fordi familiens eller gruppens ære er knyttet til kontroll av kvinners seksualitet, og fordi uønsket adferd kan påføre hele familien eller gruppen skam.

Æresrelatert vold kan omfatte flere handlinger som negativ sosial kontroll og tvangsekteskap, men også andre voldsuttrykk som nedverdigelser, trusler, utstøtelse og annen psykisk vold, fysisk vold og drap.

Tvangsekteskap forstås som ekteskapsinngåelse der en eller begge ektefellene ikke har mulighet til å velge å forbli ugift uten å bli utsatt for vold, frihetsberøvelse, annen straffbar eller urettmessig atferd eller utilbørlig press. Tvangsekteskap er en form for vold i nære relasjoner og kan i praksis også innebære at den enkelte ikke har mulighet til å bryte en forlovelse eller et inngått ekteskap, eller velge en partner på tvers av familiens ønsker, uten å bli utsatt for represalier.

Kjønnslemlestelse forstås som ulike typer av inngrep som skader en kvinnes kjønnsorgan, og som kan ha store fysiske og psykiske konsekvenser for den som er utsatt. Kjønnslemlestelse kan blant annet føre til infeksjoner, kroniske smerter, seksuelle problemer, fødselskomplikasjoner og økt fare for dødfødsler.

Målgrupper

Innsatsen til IMDi's fagteam skal hovedsakelig rettes inn mot ansatte på skoler som ikke har minoritetsrådgivere og ansatte i voksenopplæringssentere og flyktningtjenester.

Oppgaver

IMDi's fagteam skal:

- gi kompetanseheving til målgruppene om hvordan de skal forebygge, avdekke og følge opp personer utsatt for negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse.
- bidra til å gjøre ordningen med IMDi's minoritetsrådgivere, integreringsrådgivere og Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll (Kompetanseteamet) kjent blant målgruppene.
- samarbeide med skoleeiere og andre relevante aktører om kartlegging av kompetansebehov og gjennomføring av lokale kompetansehevingstiltak.
- bidra til utvikling av veiledningsmateriale og annet innhold til nettportalen Nora (<https://www.imdi.no/nora/>).
- bidra til rapportering, erfaringsutveksling, og metode- og fagutvikling på fagfeltet.

Personvern

All utveksling av personopplysninger skal skje i henhold til gjeldende rett, herunder spørsmål knyttet til taushetsplikt, avvergingsplikt, opplysningsplikt og opplysningsrett.

Rapportering

IMDi rapporterer på fagteamet sin måloppnåelse gjennom IMDi's årsrapport.

Økonomi

Fagteamet er dekket av IMDi's driftsbudsjett.